

INGEZONDEN

De redactie behoudt zich voor, ter bevordering van spoedige plaatsing der stukken, zoo noodig eenige bekorting aan te brengen

ENKELE BACTERIOLOGISCHE ASPECTEN VAN DE FOCAL INFECTION

De klinische les van PROF. H. W. JULIUS (*N. T. v. G. No. 22*) levert voor den medicus practicus aanleiding tot bijzondere overwegingen:

Het ziektebeeld van den beschreven patiënt zal terecht voor iederen ervaren de gedachte aan een chronische infectieuze intoxicatie oproepen. Waarom echter niet waarde gehecht aan het belangrijkste chronisch-infectieuze proces bij deze patiënt, nl. de tuberculose, waarvan de bewijzen worden gegeven in: „enkele oude haardjes op de long-photo en een zeer sterke positieve reactie van v. PIRQUET, gepaard aan iets verhoogde bloedbezinking-snelheid”?

Wie het ziektebeeld van EDUARD SCHULZ, *Der tuberkulös über-empfindliche Mensch* kent, zal niet aarzelen het beschreven geval, met al zijn secundaire verschijnselen, als een „tuberculose-allergie” te zien. Het zou zijn „het bosch niet kunnen zien, door de boomen”, wanneer men in dit geval de mogelijke secundaire infecties uit alle focale haarden zou willen verwijderen, en door kweken zou willen aantoonen en daarna er tegen te immuniseeren, terwijl men de meest voor de handliggende mogelijkheid verwaarloosde, namelijk de bestrijding van de oorspronkelijke tuberculeuse-infectie, welke van dit alles de oorzaak is!

Het is mijn overtuiging, gegrond op een uitgebreide ervaring, dat het mogelijk is deze tuberculose-allergie te genezen, door intracutaan te immuniseeren met een polyvalent mengsel van tuberculinen. Hierdoor wordt bovendien in de meeste nog geneesbare gevallen de bodem voor alle secundaire infecties weggenomen en verdwijnen deze vanzelf, zonder in hun veelheid ooit aangetoond te zijn en zonder het onbegonnen verwijderen van mogelijk en onmogelijk bereikbare haarden. Deze therapie ligt binnen het bereik van iederen medicus practicus, die zich de techniek van de tuberculine-therapie in de huid heeft eigen gemaakt en opent onafzienbare mogelijkheden.

Lutten a/d Dedemsvaart, 4 Juni 1943

W. F. K. GOUWE

Naar aanleiding van het ingezonden artikel van collega GOUWE slechts het volgende:

Indien ik het bij mijn fictieven patiënt in de richting der *tuberculeuse* allergie had willen zoeken, had ik dat natuurlijk kunnen doen. Een groot aantal van dergelijke patiënten kan echter evengoed een negatieve PIRQUET-reactie hebben; een verhoogde bezinkings-snelheid behoeft in het geheel niet op tuberculose te wijzen. Het vermelden van een „sterk” positieve reactie van PIRQUET beoogde slechts de aandacht te vestigen op de neiging dezer patiënten om zeer sterk in den zin van de allergie te reageren; de oude en genezen tuberculeuse infectie behoeft in het geheel geen deel uit te maken van het ziektebeeld. Voor het overige openen de opmerkingen van collega GOUWE een uitgestrekt terrein van discussie, waarop niet nader kan worden ingegaan.

Utrecht, 8 Juni 1943

H. W. JULIUS

BRIEFWISSELING

Er bevinden zich Nederlandsche studenten in de geneeskunde, in een honderdtal ziekenhuizen in Duitschland.

De Redactie overweegt de mogelijkheid te hunnen behoeve aan elk dier ziekenhuizen regelmatig een exemplaar van het *Tijdschrift* te doen toekomen. Over de hiervoor benodigde afleveringen beschikken wij echter niet; de papierschaarschte verbiedt de oplaag te verhoogen.

Wij doen daarom een beroep op onze lezers. Wie bereid is zijn exemplaar voor dit goede doel af te staan, zende het regelmatig aan het adres der Redactie, Jan Luykenstraat 5, Amsterdam Z., die voor verzending zal zorgen.

G. VAN RIJNBEEK